



D15.000919

ZAAKNUMMER:

Voorstel voor nieuwe vergaderstructuur raad Koggenland

I Inleiding

De raad heeft in de vergadering van 17 november 2014 besloten over te gaan naar een nieuwe wijze van vergaderen en heeft de werkgroep werkwijze raad de opdracht gegeven om een nieuwe werkwijze van de raad uit te werken waarbij het proces van politieke besluitvorming zodanig wordt vormgegeven:

- dat beeldvorming, meningsvorming en besluitvorming herkenbaar in het proces zijn te onderscheiden
- waarbij de agendering plaatsvindt door een regiegroep en
- met betrokkenheid van leden van een politieke partij niet zijnde raadsleden en tevens zodanig dat
 1. Inwoners daarin een herkenbare rol hebben
 2. Er efficiënt met de (schaarse) tijd van raadsleden wordt omgegaan
 3. Het werken op hoofdlijnen (kaderstellende functie) wordt versterkt
 4. De positie van de raad als volksvertegenwoordiger wordt versterkt
 5. De positie van de raad als controleur wordt versterkt.

Opbouw notitie

Deze notitie is verder als volgt opgebouwd.

Deel II In dit gedeelte na de inleiding wordt een inkleuring gegeven van de drie fasen van het besluitvormingstraject, te weten beeldvorming, meningsvorming en besluitvorming.

Daarbij wordt soms een voorschot genomen op aspecten die later uitgebreider aan de orde worden gesteld.

Deel III Vervolgens wordt ingegaan op verschillende aspecten die samenhangen met het traject,

waarbij eerst aandacht wordt besteed aan twee onderwerpen die tijdens de raadsvergadering van 17 november 2014 naar voren zijn gebracht, namelijk de samenstelling van de regiegroep en de positie van fractievertegenwoordigers, de huidige commissieleden niet-raadsleden.

Deel IV Daarna komen de overige aspecten aan de orde als vergadertijd, spreektijd, samenstelling van deelnemers bij bijeenkomsten, onderwerpen beeldvormende fase, meespraak en inspraak, ingekomen stukken, vragenhalfuur, omgang met moties en amendementen, omgang met technische vragen, de vergaderdag, het voorzitterschap en de naamgeving.

Deel V In dit deel wordt een mogelijk vergaderschema gepresenteerd.

Deel VI In dit deel worden de aandachtspunten voor het veranderingsproces benoemd.

Deel VII In dit laatste deel wordt het vervolgtraject aangegeven.

II Besluitvormingstraject

1 Beeldvorming

Bij Beeldvorming gaat het om het verkrijgen van een goed inzicht in de situatie. Het gaat dan om het afbakenen van het vraagstuk, inzicht krijgen in de inhoudelijke problematiek en oplossingsrichtingen, maar ook om het verkrijgen van een goed beeld van wat anderen (ook inwoners, instellingen etc.) vinden of bedoelen. Raadsleden worden op deze wijze vanuit hun volksvertegenwoordigende en kaderstellende rol in staat worden gesteld om een vraagstuk zo breed mogelijk te verkennen.

Het gaat in deze beeldvormende bijeenkomst om informatieoverdracht, het inventariseren van politieke keuzes, het inventariseren van argumenten pro- en contra; het voeren van een dialoog en actief luisteren naar anderen, het samenvatten van de bijdragen.

➤ Voorzittersrol

De voorzitter zorgt ervoor dat alle betrokkenen aan het woord kunnen komen, dat de beeldvorming centraal blijft staan en dat eventuele tijdsafspraken worden nagekomen. In de praktijk is een bonte schakering van creatieve werkvormen ontstaan.

➤ Mogelijke werkvormen zijn ronde tafel gesprek, bezoek op locatie, werkbezoeken, informatieavond.

➤ Deelnemers (kunnen) zijn: raadsleden, fractievertegenwoordigers, burgers, ondernemers, experts, collegeleden, medewerkers

➤ De samenstelling van de deelnemers aan de beeldvormende vergadering kan per onderwerp veranderen.

1a. Informatieve avond (besloten)

Naast een beeldvormende openbare avond zijn ook informatieavonden waardevol voor de beeldvorming. Doel van deze avond is informatieverstrekking over een breed palet van onderwerpen met betrekking tot het raadswerk.

Dergelijke bijeenkomsten kunnen ook worden gebruikt voor ambtelijke toelichting op een complex onderwerp dat zich in het besluitvormingstraject bevindt.

2 Meningsvorming

Meningsvorming is gericht op het formuleren van een politiek standpunt op grond van argumenten en de weging daarvan. Het debat is gericht op oordeelsvorming om argumenten uit te zuiveren, waarbij de deelnemers luisteren naar de argumenten van anderen, en de overtuigingskracht van de eigen argumenten en die van anderen toetsen. De deelnemers kunnen de positieve elementen in het standpunt van anderen benoemen en aangeven hoe negatieve elementen voorkomen kunnen worden. Discussie, dialoog, doorvragen en nieuwsgierigheid naar de mening van de ander staan centraal.

In deze fase van politieke meningsvorming is het politieke mandaat van de volksvertegenwoordiger van groot belang.

In de meningsvormende vergadering komt het erop aan dat raadsleden vanuit hun volksvertegenwoordigende rol en met de verworven kennis en inzichten als fracties hardop nadenken over belangen, afwegingen en pro's en contra's rondom lastige keuzes die ze moeten maken.

In deze fase worden ook moties en amendementen aangekondigd en zo mogelijk ingediend.

Ter bevordering van het debat en het formuleren van de politieke boodschap wordt uitsluitend van (interruptie)microfoons gebruik gemaakt, bij het kathedertafel of van losstaande microfoons.

Vanuit de meningsvormende vergadering wordt aangegeven of een onderwerp als hamerstuk of als besprekingsstuk wordt geagendeerd voor de besluitvormende vergadering.

➤ voorzittersrol

➤ De voorzitter faciliteert en begeleidt het debat in deze vergadering en zorgt er samen met de deelnemers voor dat tijdsafspraken worden nagekomen.

In Smallerland bijvoorbeeld is er daarom voor gekozen dat alleen raadsleden aan deze vergaderingen deelnemen en deze vergaderingen door de raadsvoorzitter worden voorgezeten.

- Samengevat: in deze meningsvormende fase gaat het om het uitwisselen van standpunten tussen fracties onderling en tussen fracties en de indieners van het voorstel en het voeren van een debat over de voorstellen van de raad.
- Deelnemers
- raadsleden, collegeleden
- Per fractie maximaal twee deelnemers **waarvan een woordvoerder per onderwerp**.
- Samenstelling van de deelnemers aan de meningsvormende vergadering kan per onderwerp veranderen.

2a.

Meningsvormende sessie met debat over onderwerp ingebracht door fracties?

Dit gaat via de regiegroep.

3 Besluitvorming

De fase van Besluitvorming is gericht op het formuleren van in ieder geval een meerderheidsstandpunt (en eventueel consensus) op basis van argumentatie of onderhandeling.

Het kan zijn dat het vergelijken van de voorlopige oordelen uit de meningsvormende vergadering heeft geleid tot agendering van een onderwerp als hamerstuk.

Het kan zijn dat over onderwerpen die zijn geagendeerd als bespreekstuk nog een (stevig) politiek (verantwoordings)debat gevoerd moet worden. Het is een beraadslaging waarin partijen elkaar proberen te overtuigen, dan wel door onderhandeling of door 'ruil' tot een meerderheidsbesluit komen. Het uiteindelijke resultaat is onderling debat tussen de fracties en kwalitatief goede besluitvorming.

- Voorzittersrol
Voorzitter van de raad
- Samengevat: in de besluitvormende fase wordt aan de hand van een indeling van de agenda in hamerstukken en bespreekstukken tot besluitvorming overgegaan, waarbij stemverklaringen, moties en amendementen aan de orde kunnen zijn.
- Deelnemers
raadsleden

III Aandachtspunten uit raadsvergadering 17-11-2014

Tijdens de behandeling van het onderwerp in de raad van 17 november zijn twee onderwerpen duidelijk naar voren gekomen.

- a. de samenstelling en bevoegdheid van de regiegroep én
- b. de positie van de commissieleden, niet zijnde raadsleden.

A. Regiegroep

De opmerkingen met betrekking tot de regiegroep betroffen niet zozeer de samenstelling van de groep als wel het relatieve in te brengen gewicht van de groepsleden, een gewogen stem naar rato van fractieleden of één persoon één stem, zoals in het presidium. Feitelijk werd daarmee het politieke dan wel apolitieke karakter van de regiegroep aan de orde gesteld.

B. Betrokkenheid partijleden, niet-raadsleden

De raad heeft duidelijk uitgesproken dat partijleden bij het raadswerk betrokken moeten blijven.

Tijdens de behandeling werden daar twee opties voor weergegeven: betrokkenheid uitsluitend in beeldvormende fase OF betrokkenheid in beeldvormende en meningsvormende fase.

Eerst wordt op deze vraagstellingen ingegaan, daarna volgt een advies.

Ad A Regiegroep

De essentie is de stukken op een goede manier op de goede plek te krijgen, met als kernvraag "wat doet er politiek toe?".

Besproken wordt alles wat valt binnen de bevoegdheid van de raad en over de bevoegdheid van het college uitsluitend als er sprake is van een (groot) maatschappelijk belang.

Een lange termijn agenda kan voor ondersteuning van dit proces zorgen.

De taken van de regiegroep kunnen dan als volgt worden omschreven.

- Het besluiten over de wijze van behandelen van de stukken en de werkwijze van de raad en de raadsessies
- Het opstellen en uitvoering geven aan de lange termijn agenda bij de vaststelling van -de voorlopige agenda van raadsvergaderingen en raadsessies
- Het bepalen van de wijze van afhandelen van ingekomen stukken
- Het invulling geven aan informatieavonden
- Het plannen van initiatieven tot werkbezoeken
- Het waarborgen van de kwaliteit van de raadsstukken. Het gaat daarbij om helderheid en leesbaarheid vanuit een goed besluitvormingsproces, en ook om een goed debat te kunnen voeren.

Uit een klein onderzoek bij de gemeenten in de regio Noord Holland Noord blijkt dat de gemeenten over het algemeen een zodanige samenstelling van de regiegroep kennen, dat er geen sprake is van gewogen stemmen. Er zijn twee gangbare modellen voor de samenstelling van de regiegroep: de raadsvoorzitter, de commissievoorzitters, eventueel de waarnemend raadsvoorzitter, de griffier, commissiegriffier en de gemeentesecretaris OF het presidium heeft de taak van de regiegroep.

In Koggenland zijn alle fracties in het presidium vertegenwoordigd, met daarnaast de raadsvoorzitter, de griffier en de gemeentesecretaris.

➤ Advies

Vooralsnog de taak van de regiegroep neerleggen bij het presidium en de samenstelling ongewijzigd laten.

Ad B Fractievertegenwoordigers

De huidige commissieleden, niet zijnde raadsleden worden in het vervolg fractievertegenwoordigers genoemd.

Voor de mate van inschakeling van fractievertegenwoordigers spelen verschillende aspecten een rol.

- Politieke betrokkenheid van een fractievertegenwoordiger bij de fractie blijkt uit plaatsing van deze persoon op de kandidatenlijst van de laatst gehouden gemeenteraadsverkiezingen.
- Zolang bijeenkomsten volgtijdelijk zijn (dus geen parallelle sessies) hoeven raadsleden niet op twee plaatsen tegelijk te zijn en is een fractievertegenwoordiger niet persé nodig.
- Voor verlichting van het fractiewerk enerzijds en verbreding van de steun van de fractie in de samenleving anderzijds is betrokkenheid van fractievertegenwoordigers van groot belang. Zij kunnen met name in de fase van informatievergaring een belangrijke ondersteunende en faciliterende rol voor hun fractie vervullen. Het raadswerk kan zo worden verlicht door ondersteuning van vaste politieke "sparring"partners. Dit faciliterende werk zou zich wel meer op de achtergrond (kunnen) afspelen.

- Daarnaast zijn deze niet raadsleden door hun betrokkenheid een soort "kweekvijver" voor toekomstige raadsleden. Hoe meer ervaring hoe beter de doorstroming naar een raadslidmaatschap kan plaatsvinden.
- Een ander aandachtspunt is de politieke meningsvorming. **Raadsleden hebben een mandaat van de inwoners. Voor fractievertegenwoordigers geldt dit niet.** Bovendien dragen zij geen verantwoordelijkheid omdat zij geen besluiten nemen. De vraag kan gesteld worden of een debat tussen een raadslid en een fractievertegenwoordiger als voldoende zinvol richting besluitvorming wordt ervaren als laatstgenoemde niet aan de besluitvorming deelneemt?

De vraag is dus of in de fase van meningsvorming waarin het om het politieke debat gaat naast de raadsleden fractievertegenwoordigers de politieke mening moeten kunnen uitdragen.

Er zijn diverse opties: ja, nee, overlaten aan de fracties.

Dit onderwerp heeft tot veel onderlinge discussie aanleiding gegeven waarbij de voor en nadelen uitgebreid met elkaar zijn gedeeld met name de volgende aspecten: Aan de ene kant het politieke mandaat van de raadsleden en het gegeven dat juist het meningsvormende deel een van de belangrijkste onderdelen van het raadswerk is; Aan de andere kant het belang van het opleidende aspect van fractievertegenwoordigers.

Aanvullend advies 16 maart 2015

Het voorstel voor Het Debat geeft veel stof tot discussie. Het gaat daarbij om de rol van de fractievertegenwoordigers en de behoefte aan ruimte voor de fracties om hier een eigen invulling aan te kunnen geven. De argumenten voor de verschillende standpunten zijn uitgebreid gedeeld maar hebben nog niet tot een zo breed mogelijk gedragen voorstel geleid.

Uit de discussie is het volgende aanvullende voorstel naar voren gekomen:

Fracties met 1, 2 en 3 zetels hebben maximaal twee deelnemers aan Het Debat; fracties met 4 en meer zetels hebben maximaal drie deelnemers aan Het Debat.

Eén van deze deelnemers kan fractievertegenwoordiger zijn.

Op deze wijze wordt naar de mening van de werkgroep recht gedaan aan de huidige vergaderwijze in de commissies, een evenredige vertegenwoordiging en de ruimte aan de fracties om een eigen invulling te geven.

De discussies hebben uiteindelijk geleid tot een meerderheid voor onderstaand advies.

➤ Advies

Starten met een meningsvormende vergadering waarin het politieke debat plaatsvindt. **Fracties met 1, 2 en 3 zetels hebben maximaal twee deelnemers aan Het Debat; fracties met 4 en meer zetels hebben maximaal drie deelnemers aan Het Debat. Eén van deze deelnemers kan fractievertegenwoordiger zijn.**

Na verloop van tijd kan dan worden geëvalueerd of deze werkwijze voldoet of dat een andere invulling moet worden gezocht.

Een belangrijke rol in deze fase is voor de voorzitter weggelegd.

IV Overige aspecten

Naast de verdeling van het besluitvormingstraject in beeldvorming, meningsvorming en besluitvorming zijn nog een aantal aspecten die aan de orde moeten worden gesteld, te weten

vergadertijd, spreektijd, samenstelling van deelnemers bij bijeenkomsten,

onderwerpen beeldvormende fase, meespraak en inspraak, ingekomen stukken,

vragenhalfuur, omgang met moties en amendementen, omgang met technische vragen, de vergaderdag, het voorzitterschap en de naamgeving.

A Vergadertijd

In de huidige vergaderpraktijk zijn de vergadersessies per avond geclusterd per taakveld (grondgebied, middelen en burger en bestuur) en niet aan een tijdsbestek gebonden.

De werkgroep heeft zowel in Haarlemmermeer als in Smallerland de voordelen gezien van een afbakening van de vergadertijd. Het bevordert het efficiënter vergaderen en het geeft de voorzitter houvast bij het afronden van onderwerpen. Kan de afronding niet binnen de afgesproken tijd plaatsvinden dan wordt het onderwerp voor een vervolg voor een volgende vergadering opnieuw geagendeerd

Aan de hand van de beschikbare onderwerpen wordt gekeken welke clustering voor de hand ligt. Hierbij wordt uitgegaan van de nieuwe programma indeling. Het kan dan voorkomen dat op één avond zowel onderwerpen op het terrein van Dienstverlening en bestuur, Welzijn en Zorg en Wonen en Ondernemen aan de orde komen in één of meerdere meningsvormende bijeenkomsten.

Voorbeeld

20.00 uur tot 22.00 uur meningsvorming

1^e MODEL onderverdeling: vergadertijd per cluster van onderwerpen

Van 20.00 tot 21.15 uur agendapunten 1 t/m 3 Welzijn en Zorg

Pauze 21.15 tot 21.30 uur

Van 21.30 tot 22.00 uur agendapunten 4 en 5 Wonen en Ondernemen

OF

2^e MODEL onderverdeling: vergadertijd per onderwerp

Agendapunt 1 20.00 tot 20.30 uur 1 onderwerp Welzijn en Zorg

Agendapunt 2 20.30 tot 21.00 uur 1 onderwerp Welzijn en Zorg

Agendapunt 3 21.00 tot 21.15 uur 1 onderwerp Welzijn en Zorg

Pauze 21.15 tot 21.30 uur

Agendapunt 4 21.30 tot 21.45 uur 1 onderwerp Wonen en Ondernemen

Agendapunt 5 21.45 tot 21.55 uur 1 onderwerp Wonen en Ondernemen

Per vergadersessie kunnen de deelnemers vanuit de fractie wijzigen. Zie ook onder C. Deze meningsvormende vergadering kan worden "afgesloten" met een besluitvormende vergadering.

Hamerstukken uit de voorgaande meningsvormende vergadering kunnen in de aansluitende besluitvormende vergadering meteen worden afgetikt. Bespreekstukken gaan door naar de volgende besluitvormende vergadering.

Voor deze afsluitende besluitvormende vergadering kan maximaal een halfuur worden ingepland,

bijvoorbeeld

22.00 tot 22.30 uur raadsvergadering

Iedere vergaderavond kan worden begonnen met een beeldvormende bijeenkomst, Bijvoorbeeld

19.00 tot 19.55 uur beeldvorming

Ook hier kan, afhankelijk van de hoeveelheid onderwerpen de behandeltijd worden ingekaderd.

Daarbij moet wel heel zorgvuldig worden omgegaan met derden die worden uitgenodigd om mee te praten. Overigens zouden ook niet genodigden vrij moeten zijn om aan tafelgesprek deel te nemen.

- Advies
Beginnen met MODEL 2: het instellen van een maximale vergadertijd per bijeenkomst, én een vergadertijd per onderwerp.

B Spreektijd deelnemers

Een vervolgvraag die kan worden gesteld is of de spreektijd van de deelnemers moet worden ingekaderd.

In de beeldvormende fase staat het ophalen van informatie door raadsleden en fractievertegenwoordigers centraal. Deze informatie moet ook voluit kunnen worden verstrekt door de aanwezigen.

Een maximale behandeltijd per onderwerp moet kunnen volstaan. Het is aan de voorzitter van deze fase om te zorgen dat aanwezigen binnen de geven behandeltijd voldoende aan bod komen. Deze inkadering zorgt ervoor dat de gespreksdeelnemers de tijd optimaal benutten.

Voor de meningsvormende vergadering voldoet een behandeltijd per onderwerp. Het is aan de deelnemers om de tijd goed in te zetten voor hun argumentatie en hun politieke werk te verrichten. Het is aan de voorzitter om het debat binnen de behandeltijd te faciliteren.

Voor de besluitvormende vergadering wordt een totale behandeltijd aangegeven. Daar moeten deelnemers en raadsleden rekening mee houden.

- Advies
Geen spreektijd per deelnemer aangeven. De totale behandeltijd van een onderwerp is afdoende.

C Samenstelling per bijeenkomst

Het ligt niet voor de hand dat de voltallige raad bij iedere bijeenkomst aanwezig wil en/of kan zijn.

Een afvaardiging per fractie zorgt voor een meer werkbare situatie. Door de mogelijkheid van wijziging van samenstelling per onderwerp kunnen alle fractieleden aan bijeenkomsten deelnemen. Het 'specialisme' van een deelnemer zal daarbij richtinggevend zijn voor de deelname. Daarnaast kan zo een positieve levendigheid tijdens een vergaderavond ontstaan.

Een mogelijke uitwerking kan het volgende zijn.

Beeldvormende fase

Naast de externe gespreksdeelnemers zijn er twee afgevaardigden per fractie, waarvan een de fractievertegenwoordiger kan zijn.

Meningsvormende fase

Ook in deze fase kan uit worden gegaan **van twee tot drie vertegenwoordigers per fractie, afhankelijk van het aantal zetels**. Het is niet ondenkbaar dat per cluster van onderwerpen fractiedeskundigen aan tafel gaan zitten. Met een vergadertijd per onderwerp kan per onderwerp van fractieleden worden gewisseld en dat zo kan ieder fractielid de gelegenheid krijgen om mee te discussiëren.

- Advies
In de beeldvormende fase deelname van maximaal 2 fractieleden per onderwerp, in de meningsvormende fase twee tot drie deelnemers per onderwerp zoals eerder aangegeven, en met de mogelijkheid van wisseling van fractieleden per onderwerp.

D Onderwerpen beeldvormende fase

Er wordt heel verschillend omgegaan met de aard van de onderwerpen die onderdeel zijn van een beeldvormende bijeenkomst.

In Smallerland gaat bijvoorbeeld alles wat naar de raad gaat via een beeldvormende bijeenkomst. In andere gemeenten wordt een keuze gemaakt naar gelang de zwaarte van het onderwerp.

Vooralsnog kan worden uitgegaan voor een brede insteek: zo veel mogelijk naar de beeldvormende fase. Bij een evaluatie kan dan aan de hand van ervaringsgegevens zo mogelijk een bijstelling volgend.

Daarnaast kunnen ook bepaalde thema's onderdeel van een dergelijke avond zijn.

➤ Advies

Onderwerpen zo veel mogelijk deel uit laten maken van beeldvormende vergadering.

E Meespraak en inspraak

De beeldvormende fase is bij uitstek geschikt voor de raadsleden om in breed verband informatie op te doen van en op te halen, zowel van het college als van derden.

Zowel genodigden als niet genodigden krijgen de gelegenheid om in de beeldvormende bijeenkomst hun informatie met de raad te delen.

Daarbij staat het meepraten centraal. Dit gaat dus verder dan het in twee ronden een standpunt kunnen geven.

In de huidige vergaderwijze bestaat de mogelijkheid om in te spreken over een onderwerp dat niet op de agenda staat.

Het is van belang deze mogelijkheid in de nieuwe systematiek een plaats te geven. De inwoner kan een onderwerp aanmelden bij de regiegroep met een motivering van inspraak.

Centraal uitgangspunt is dat het om een bevoegdheid van de raad moet gaan. Is het een passend onderwerp dan plaatst de regiegroep het onderwerp op de agenda van de beeldvormende vergadering. Betrokkene gaat dan in gesprek met de raad.

Verwachtingsmanagement speelt bij dit onderdeel een belangrijke rol.

➤ Advies

De voormalige Inspraak naast meespraak via de regiegroep een plaats geven in de beeldvormende fase.

F. Ingekomen stukken

De ingekomen stukken vormen een onderdeel van de besluitvormende vergadering. De conceptlijst en het afdoeningsvoorstel worden door de regiegroep vastgesteld.

Het gaat om stukken gericht aan de raad, waaronder de stukken die in de huidige praktijk ter kennisname naar de commissies gaan, brieven van inwoners, berichten van andere overheidsinstanties etc.

Vaak gaat het om stukken ter kennisname of stukken die de bevoegdheid van het college betreffen. Voor zover de raad een rol heeft komt het stuk vervolgens terug bij de raad met een advies van het college.

Ook hier geldt dat technische vragen van te voren kunnen worden gesteld, op dezelfde wijze als aangegeven bij het onderwerp technische vragen.

Indien een fractie een politiek standpunt over een onderwerp naar voren wil brengen wordt voorgesteld het onderwerp via de regiegroep op de agenda van de meningsvormende vergadering te plaatsen. Het politieke debat vindt daar per slot van rekening plaats.

➤ Advies

Lijst opnemen als hamerstuk aan het einde van de raadsagenda
Technische vragen per mail stellen, beantwoording volgt binnen 3 werkdagen.
Politiek standpunt? Via regiegroep naar meningsvormende agenda.

G Vragenhalfuur (in het vervolg Actualiteiten)

Het vragenhalfuur maakt onderdeel uit van de besluitvormende vergadering.
Het gaat om politieke actualiteit van het onderwerp. In het vervolg wordt dan ook het begrip Actualiteiten gebruikt.

- Advies
Actualiteiten plaatsen aan einde raadsvergadering vóór de Lijst van ingekomen stukken.

H Moties en amendementen

Over het algemeen worden moties en amendementen tijdig (aan alle raadsleden) bekend gemaakt. Dit bevordert het politieke debat. Iedereen krijgt namelijk gelegenheid om een reactie te formuleren. Uiteraard kan er altijd een reden om een motie of amendement achter de hand te houden. De praktijk in Koggenland tot nu toe is hierop een uitzondering.

Juist ter bevordering van het politieke debat wordt gepleit voor een afspraak voor tijdige indiening van moties en amendementen.

➤ Advies

Tijdige aankondiging en indiening van moties en amendementen

I. Technische vragen

De beantwoording van technische vragen bevordert de inzichtelijkheid van het voorstel. Het stellen van dergelijke vragen kan echter een ruim beslag leggen op de vergadertijd. Niet elke vergaderdeelnemer heeft de behoefte om technische vragen te stellen.

Mogelijke Alternatieven:

- Technisch vragenuur waarbij medewerkers aanwezig zijn om de vragen te beantwoorden.

Deelnemers die niet aanwezig zijn missen de uitleg.

- Vooraf indienen technische vragen

- Dit kan per mail, vraag en antwoord worden naar alle vergaderdeelnemers gestuurd
- Digitaal technisch vragenforum

De vragen worden in een openbaar toegankelijk forum gesteld. De medewerker houdt de beantwoording bij, de reactie is voor iedereen raadpleegbaar.

Voordeel: De vergaderduur wordt korter, iedereen kan op de hoogte zijn van de technische aspecten en kan zich concentreren op het meningsvormende gedeelte.

Nadeel: de vragen moeten tijdig gesteld worden om beantwoord te kunnen worden, de voorbereiding door de vergaderdeelnemer dient dan ook vroegtijdig plaats te vinden.

Daarbij wordt de nodige discipline van de deelnemers gevraagd om zich aan het stramen te houden. Tot behandeling in besluitvormende vergadering kunnen technische vragen schriftelijk worden gesteld, de beantwoordingstermijn is dan echter niet gegarandeerd.

➤ Advies

Proef met stellen vragen per mail via de griffie, beantwoording volgt binnen 3 werkdagen.

Eén centrale ingang is voorwaarde.

J. Vergaderdag

Een vaste vergaderdag is een goede gewoonte in Koggenland.

De vraag kan worden gesteld of gelet op de ervaring van de afgelopen jaren de maandagavond moet blijven, of dat bijvoorbeeld de dinsdagavond de vergaderavond moet worden.

Uit de discussie komt naar voren dat de maandagavond zo'n vaste plaats heeft verworven dat handhaving van deze avond de voorkeur heeft.

- Advies
Maandagavond handhaven.

K. Voorzitterschap

De raad heeft de keuze gemaakt om naar een andere wijze van vergaderen over te gaan en het commissiemodel te verlaten. Het nieuwe BOB model moet wel vorm worden gegeven binnen de vergadervormen die de wet kent, namelijk de raad en de commissies. Dit kan een creatieve interpretatie vragen van bepalingen met betrekking tot de beeldvormende en meningsvormende bijeenkomsten. Zo is ten aanzien van de voorzitters aangegeven dat burgemeester voorzitter is van de raad en een lid van de raad voorzitter van een commissie.

In de werkgroep is de essentie van dit voorzitterschap in de verschillende BOB-fasen besproken.

- In de beeldvorming gaat het om het leiden van de informatieve bijeenkomst. De voorzitter zorgt ervoor dat de deelnemers de gewenste informatie kunnen verstrekken en kunnen ophalen, binnen de aangegeven behandelingsduur. De werkgroep vindt dit een prima rol voor raadsleden. Scholing is gelet op de nieuwe wijze van vergaderen daarbij gewenst.
- In de meningsvormende fase gaat het om oordeelsvorming, het politieke debat, het uitwisselen van argumenten en het overtuigen van de andere deelnemers. Het faciliteren van het politieke debat staat hierbij centraal. De werkgroep is van mening dat de huidige raadsvoorzitter deze rol bij uitstek kan vervullen. Aangetekend wordt dat hiermee wellicht buiten het wettelijk kader wordt getreden. De werkgroep vindt echter een goede facilitering van de oordeelsvorming van een zodanig groot belang voor het welzijn dat de raad wordt voorgesteld de burgemeester als voorzitter van deze fase te vragen. Uiteraard is het aan de raad om hier akkoord mee te gaan of dit voorstel af te wijzen.
- De besluitvormende bijeenkomst is de raadsvergadering. De burgemeester is voorzitter.

- Advies
Beeldvormende fase: raadslid voorzitter
Meningsvormende fase: burgemeester voorzitter

L. Naamgeving

In de naamgeving kan krachtig de essentie van de besluitvormingsfase worden weergegeven.

De volgende naamgeving wordt voorgesteld:
Beeldvormende bijeenkomst wordt Het Gesprek
Meningsvormende bijeenkomst Het Debat
Besluitvormende bijeenkomst / raad Het Besluit

- Naamgeving Het gesprek, Het Debat, Het Besluit gaan hanteren

V Vergaderschema

Er zijn allerlei opties voor een vergaderschema.

Gelet op de continuïteit in de doorstroming van stukken en de besluitvorming wordt het volgende schema voorgesteld.

Week 1	Week 2	Week 3
Presidium/regiegroep > bepalen behandeltraject onderwerpen		
	Informatieavond	
		<ul style="list-style-type: none"> • Beeldvorming • Meningsvorming • Besluitvorming
Week 4	Week 5	Week 6
<ul style="list-style-type: none"> • Presidium • Uitloopavond: <ul style="list-style-type: none"> ○ Beeldvorming ○ Meningsvorming ○ Besluitvorming 		
	Informatieavond	
		<ul style="list-style-type: none"> • Beeldvorming • Meningsvorming • Besluitvorming
Week 7	Week 8	Week 9
<ul style="list-style-type: none"> • Presidium • Uitloopavond: <ul style="list-style-type: none"> ○ Beeldvorming ○ Meningsvorming ○ Besluitvorming 		
	Informatieavond	
		<ul style="list-style-type: none"> • Beeldvorming • Meningsvorming • Besluitvorming

Hoe ziet het besluitvormingstraject er dan uit?

De griffie ontvangt de raadsstukken uit het college. De griffie verzorgt de agenda met bijlagen en een overzicht van de ingekomen stukken voor de regiegroep.

De regiegroep agendeert de onderwerpen voor de beeldvormende fase en sommige wellicht direct voor de meningsvormende fase.

Uit de beeldvormende fase blijkt of een stuk door kan naar de meningsvormende fase of dat nadere informatie nodig is.

Tijdens de meningsvormende fase blijkt welke onderwerpen eventueel als hamerstuk naar de aansluitende besluitvormende vergadering kunnen en welke naar de volgende besluitvormende vergadering doorschuiven.

Indien het niet mogelijk blijkt om binnen het aangegeven tijdsbestek een onderwerp af te ronden dan kan deze worden doorgeschoven naar de uitloopavond, een week later.

➤ Advies

Voorgestelde driewekelijkse vergadercyclus bij wijze van proef invoeren.

VI Aandachtpunten veranderingsproces:

Tenslotte nog aandachtpunten voor het veranderingsproces:

- Het belang van cultuurdragers van het vergadersysteem wordt onderstreept
- Houdt elkaar aan afspraken
- Het is van belang om het veranderingsproces uit de politiek te houden

- Het is een proces van vallen en opstaan
 - Geef bij weerstand niet meteen toe, geef ontwikkelingen een kans
 - Maak een systeemsprong: haal deelnemers uit hun vaste patroon
 - Van belang na invoering van het nieuwe vergadersysteem:
 - Debattraining voor raadsleden
 - Selectie en training voorzitters voor informatieronden
 - Permanente evaluatie is belangrijk om tot verbetering te komen
 - Nadruk op tijdsbeslag voor griffie en ambtelijke organisatie
 - Aandacht voor raadscommunicatie
 - Gebruik een format voor het raadsvoorstel
 - Voorkom een herhaling van een inhoudelijke bespreking
 - Ken en gebruik het Reglement van Orde
 - Dien moties en amendementen tijdig in.
 - Een vaste fractievergaderavond voor alle fracties kan de onderlinge communicatie vergroten en eventueel de ondersteuning door de griffie vergemakkelijken.
 - Aanpassing technische voorzieningen (audio/video)
 - Opstelling raadszaal/Kogge
 - Budget??
 - Maak heldere afspraken griffie-college-organisatie met betrekking tot technische vragen
 - Termijnen om (intern) de invoering van de nieuwe vergaderwijze voor te kunnen bereiden
- Advies
Organisatie om advies vragen met betrekking tot de interne voorbereiding voor de nieuwe vergaderwijze.

VII Vervolgtraject

13 januari 2015	Afronding voorstel door werkgroep
Januari/februari	Advies/reactie organisatie op diverse deelaspecten zoals aanpassing raadszaal, afstemming stukkenstroom, eventuele aanpassing document management systeem
	Reactie werkgroep naar aanleiding van advies organisatie
	Beeldvormende informatieavond raad
	Behandeling in commissie en besluitvorming door raad

Koggenland, 13 januari 2015

Werkgroep Werkwijze raad

W. Fakkeldij, R. Klok, C. van Leijen, J. Mollet, R. Nooij, F. Schuitemaker,